

Specializovaná část písemné a ústní zkoušky

studijní plán Sociální geografie

Specializovaná část písemné zkoušky a ústní zkouška ověřují pochopení systému sociální geografie, včetně souvislostí a vztahů mezi ekonomickými, sociálními a společenskými procesy a jevy.

Zkušební okruhy

Geografie obyvatelstva a geodemografie (předmět Z0043)

1. Vývoj disciplíny, postavení v geografii, význam pro praxi
2. Přístupy, data, ukazatele, hodnocení, územní jednotky
3. Pohyb obyvatelstva - přirozený, mechanický, sociální; přístupy, data, ukazatele, hodnocení
4. Struktura obyvatelstva - znaky biologické, kulturní, ekonomické
5. Demografický přechod, demografická revoluce, stárnutí populace

Sídelní geografie (předmět Z0044)

1. Sídelní hierarchie a sítě, modely sídelních systémů
2. Historický vývoj evropského a českého sídelního systému
3. Moderní evropská urbanizace, formy a procesy
4. Metropolitní regiony, metropolizace
5. Současný stav osídlení a sídelní procesy v ČR

Ekonomická geografie (předmět Z0047)

1. Teorie a metodologie ekonomické geografie (vznik a vývoj vědní disciplíny)
2. Transformace ekonomiky ve střední Evropě po roce 1989 (privatizace, přímé zahraniční investice, průmyslové zóny)
3. Prostorovost světové ekonomiky 21. století (ekonomická centra a jejich zaměření)
4. Problém hladu ve světě, světová potravinová bilance
5. Základní charakteristiky agrostruktur hospodářsky vyspělých zemí a rozvojových zemí

Geografie dopravy (předmět Z0041)

1. Geografický kontext vývoje dopravy a dopravních technologií
2. Základní pojmy a teoretické koncepty v geografii dopravy (interakce, trasy, sítě a metody jejich analýzy, dopravní dostupnost, dopravní náklady, regulace a deregulace)
3. Význam dopravy a dopady jejího působení v prostoru (funkční a prostorové vazby, ekonomické, environmentální a sociální dopady)
4. Druhy dopravy a jejich terminály - aktuální trendy a geografická charakteristika
5. Dopravní politika - důvody, nástroje, trendy v EU a v ČR

Geografie venkova, periferií a pohraničí (předmět Z5402)

1. Územní diferenciaci a znevýhodněné regiony, teoretické přístupy a aplikace v politice
2. Venkov - teorie, přístupy, vymezení, praxe
3. Periferie - teorie, přístupy, vymezení, praxe
4. Pohraničí - teorie, přístupy, vymezení, praxe
5. Znevýhodněné regiony v Jihomoravském kraji, Česku, Evropě a ve světě

Úvod do politické geografie (předmět Z0107)

1. Nerovnoměrný rozvoj a politika rozvoje (diskurz rozvoje; kolonialismus a jeho důsledky; neoliberální politika rozvoje; postrozvoj)
2. Stát v geografii (proměny suverenity a teritoriality, formování států v Evropě, governmentality)
3. Geopolitika (tradiční a kritická geopolitika; kritická interpretace tradičních koncepcí; východiska kritické geopolitiky)
4. Národ a národní identita (teorie nacionalismu; geografický a historický kontext formování národní identity v Evropě)
5. Geografie, demokracie a volby (vztah prostoru a demokracie; přístupy geografie voleb)

Metody sociálně geografického výzkumu (předmět Z2211)

1. Rozdíly mezi kvalitativní a kvantitativní metodologií
2. Reprezentativita: reprezentativní vzorek, reprezentace populace, reprezentace problému
3. Výzkumná otázka a hypotéza: jejich podoba, funkce a role ve výzkumu
4. Konstrukce a prostorové přiřazení primárních a sekundárních dat
5. Obecné otázky zpracování a interpretace sociálně-geografických dat